Komisjon otsustas põhikirjaks võtta Tallinna Rahvaülikoolide Seltsi põhikirja mõne vähema muudatusega, kutsus kokku kavatsetavate lektorite nõupidamise, milleks saatis kutsed 31 isikule ja määras kindlaks Tartu Rahvaülikoolide Seltsi asutamiskoosoleku päeva.

Lektorite nõupidamisest võttis osa 20 isikut. Arutades asutatava rahvaülikooli tegevuskava, otsustati, et rahvaülikooli ülesandeks on teadmisi pakkuda esijoones vähema haridusega, läbilõikes algkooli lõpetanud isikuile, kellel puudub võimalus enda edasiharimiseks harilikus korras. Õpetus peab olema süstemaatiline, mispärast loenguid tuleb korraldada seeriatena ja nõnda, et iga seeria annaks käsiteldavast ainest hea ülevaate. Rahvaülikool peab võimalikult kohe asuma päevaküsimustesse puutuvate ainete käsitlemisele, silmas pidades praktilise elu vajadusi.

Tartu Rahvaülikoolide Seltsi asutamiskoosolek peeti 25. detsembril 1917 Ülikooli Füsioloogia Instituudi auditooriumis. Koos oli 43 isikut, kes eneste hulgast valisid ajutise juhatuse. Esimeheks valiti J. Jans, abiesimeheks K. Einbund, laekuriks A. Bach, abiks J. Sarv, kirjatoimetajaks E. Asson, tema abiks M. Olesk ja ametita liikmeks A. Valdes.

Rahvaülikooli pidulik avamiskoosolek peeti Ülikooli aulas 23. jaanuaril 1918.

Juhatus valis esimeseks Tartu rahvaülikooli juhatajaks J. Jans'i, tolleaegse Maavalitsuse esimehe. Uus juhataja, olles enamlaste poolt vahistatud, ise kohal ei viibinud. Loenguid alustati 28. jaanuaril 1918 ja neid jätkati kuni 27. märtsini 1918. Selle aja jooksul korraldas Rahvaülikool 183 loengut 13 lektorilt, kokku 762 kuulajale.

Enamlased Tartu rahvaülikooli tegevusele takistusi ei teinud. Saksa okupatsiooni võimud aga keeldusid rahvaülikoolile edasitöötamiseks luba andmast ja 30. märtsist tuli tegevus katkestada. Kõik juhatuse katsed rahvaülikooli uuesti avada jäid tulemusteta. Saksa okupatsioonivõimude kohalik kooliosakonna juhataja väljendas koguni arvamist, et Eestis ei või olla juttugi rahvaülikoolist enne, kui eestlased on saksa rahvakoolist läbi käinud.

Järgnenud erakordsete aegade tõttu seisis rahvaülikooli tegevus täielikult kuni 1919. aasta teise pooleni.

Loenguid alustati uuesti 10. novembril 1919, mis ajast kuni tänini on Tartu rahvaülikooli tegevus jätkunud korrapäraselt.

Rahvaülikooli kantseleilist asjaajamist on kogu selle tegutsemise kestusel toimetatud linna Haridusosakonna ametiruumes.

Tartu VI, lk. 57